GRADSKA BIBLIOTEKA „JURAJ ŠIŽGORIĆ" ŠIBENIK NAUČNI ODJEL

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. Mali oglasnik 10 riječi D. 8.50 svaka daljnja 50 p. Priopćeno po retku D 10 — Plativo i tuživo u Šibeniku

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDJELJE. Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik, Ul. Episkopa Milaša. Izdavač i odgov. urednik Hamilkar Vitaliani — Telefon br 47 —

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.— Pretplata mjesečno Din 12.- Inostranstvo Din 20. Čekovni rač. Zagreb 38.114 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA IV — ŠIBENIK — 30 APRILA 1936 — SPLIT — BROJ 363

Nova „star" u filmu šibenskog filma „Katolika"

Pojavila se nova „zvijezda"! Gdje? U br. 17, 26-IV-1936 g., u Krešimirovu gradu, a u tjedniku katoličkom „Katoliku"! Svojim žarom, čarom i marom sipljе iz jednog rukavа: *teološko* znanje, iz drugog *logičku* spremu; iz jedne nogavice *historiju*, iz druge *ascetiku* itd. Tvrtke (odnosno riznice) u kojima stеče ta zvijezda „*sveznanje*" poznate su redakcije: bivši „Križ sa Jadrana" i još „bitisući" — „Katolik". Dakako u Šibeniku!

Malo bi bilo to sve za „*marljivost*", ali kako „zvijezda" uđe u kategoriju ljudi koji imaju pravo da daju: *dovoljno, dobro, slabo* . . . tako ona superiozno dovikuje „*znaš, ne znaš! Sjedi!* Ocjena — 2+1 —!!

I to bi bilo malo! Zna da laže i dа kaže: . . .„Tu se g. doktor trudi, da nam dokaže, kako je *kršćanstvo i ono malo dobra, kojim se može podičiti, baštinilo od židovstva*". (Po kojem, ili čijem, Pravopisu piše „star" kršćanstvo s velikim početnim slovima, a židovstvo s malim.?! — pa onda po čijoj gramatici: „*dobra„ kojim*"? No to su sitnice za „sveznanje"!

Divna „*star*" pokvari vlastiti „*car*" kada zlobno i drsko izlanu da se je doktor, kojemu on dade ocjenu „neznanja" [dakle: *minus 1* (!)] trudio da dokaže . . . jer u članku „*Pasha*" nigdje nema ni spomena trudu, a kamoli tvrdnji: „kako je *kršanstvo* i ono malo *dobra, kojim* se može podičiti, baštinilo od *židovstva*!" Tu **blasfemiju** napisao je g. *Mladen Kašelan, profesor*! To je njegovo perje i cvijeće, jer je on *sam* i *niko* drugi to napisao ji potpisao! Pročitajte citirani br. „Katolika"! Uporedite članak „*Pasha*" u „Tribuni". Laže kao barometar!!

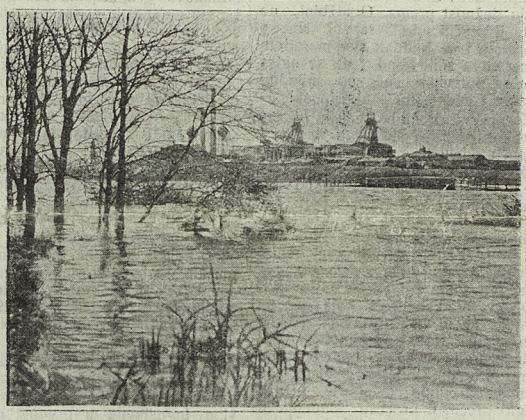
No da ne izrabljujemo gostoprimstvo Tribune, skratimo! Je li dostojno voditi polemiku sa „sveznanjem" koje je u svojoj „uzvišenosti" iskrivilo cijeli *smisao* spomenutog članka, koje je *samovoljno i samodopadno i zlobno* postavilo svojevoljni cilj onome članku, kojemu bijaše svrha da ožigoše *nekatoličku, nekršćansku, nekulturnu zarazu* **bogohuljenja**!? I to kod *kršćana*!

Oni, koji stoje u pozi „zvijezda", — previsoko su, a da bi mogli razumjeti one, koji su na tlu zemaljskom! Oni s visine smiju čak pitati druge „gdje im je obraz"; a ovi iz nizine ne smiju njima ni odgovoriti: Znamo gdje vam je obraz, kuda superiorno smijete *lagati, vrijeđati i davati* ocjene — *znanja i neznanja! Kršćanski??*

Inače, molimo, svе ustrpljive čitaоce, da prečitaju br. 17 o mj. šibenskog „*Katolika*", a ako im je moguće, i članak „*Pasha*" u *Tribuni*. Vidjeće i prosuditi će svu *teotošku, asketsku, historičku i logičnu* spremu i „Katolika" i njegove najnovije — u stavu „*debutanta*" — „zvijezde" iz „*sveznanja*"!! Osobito neka pripaze na logičnu stranu kojom se igra M. K. misleći vaijda da je logika igrа „domino" ili „šah"! Pazite na *dileme*: ili — ili!!

Nemamo prava da dajemo ocjenu g. profesoru, kako to on „skulptirima" čini, ali kada bismo smjeli, ondа bismo mu dali: *1 — red — s odlikom*! Ali — druga je stvar: u *kojim vještinama*? Tu ima pravo da ocjenjuje *javnost* koja *prezire laž, izvrtanje i uvrede*! Monopol „Katolika" et Comp.

Jedan iz zemaljske nizine.

Kiša i snijeg poslijednjih dana izazvaše u Lippi i Westfalu velike poplave.

Pitanje njemačkih kolonija postaje aktuelno

London 30. Sinoć je stigao ministarstvu kolonija memorandum engleskih doseljenika iz bivše Njemačke istočne Afrike kojim traže da engleska vlada dade čim prije svoju službenu i definitivnu izjavu u pogledu njemačkih zahtjevа na dotičnu koloniju, kojom sada u formi mandata upravlja Velika Britanija.

Isto tako prema pisanju „Daily Mail" vlada Južnoafričke Unije dala je izjavu, da ona nema ništa protiv toga da se bivša Njemačka jugozapadna Afrika povrati Njemačkoj uz uslov dа se Njemačka obveže da tamo ne će držati nikakvu vojsku, već jedino policiju.

U pogledu Kameruna i Toga, Engleska traži da Francuska preduzme inicijativu, čime bi mogla uz cijenu tih dviju kolonija dobiti izvjesne koncesije od Njemačke u Evropi.

Nj. Kr. Vis. Knez Namjesnik Pavle slavio je jučer, u krugu svoje porodice, četrdeset i treći Svoj rođendan.

Nj. Kr. Vis. Knez Pavle rodio se 28 aprila 1892 u Petrogradu. U Beogradu svršio je gimnaziju zatim univerzitet u Oxfordu. Učestvuje u balkanskom i svjetskom ratu u borbama za oslobođenje. U oslobođenoj domovini veliku aktivnost posvećuje podupiranju kulturnog rada pokazujući veliku kulturu i profinjeni umjetnički ukus. Djeluje kao intimni saradnik blagopokoinog Kralja Ujedinitelja, pa, nakon tragičnog događaja, preuzima tešku dužnost Kraljevog namjesnika. Ove njegove napore prati naš narod sa simpatijama i najljepšim željama.

Slovaci se ponovno obraćaju na Ženevu

Ženeva 30. Ovamo je stigla treća pretstavka Slovaka koji traže zaštitu Društva Naroda protiv izlaganja njihova teritorija ratnim opasnostima i davanja zamaha komunističkoj djelatnosti. Poznato je, da je čehoslovačka vladа sporazumno sa vladom boljševičke Rusije podigla na slovačkom teritoriju vojne aerodrome.

Boža Maksimović bivši ministar unutrašnjih poslova vraća se opet u aktivan politički život.

Miša Trifunović održao je u Zagrebu prve konferencije sa predstavnicima udružene opozicije.

Novim banom Savske banovine imenovan je Dr Viktor Ružić advokat iz Sušaka. Nakon smrti pk. prof. Spinčića ušao je u prošlu Nar. skupštinu a nije pripadao nijednoj polit. grupi.

Napuštamo lokal na Narodnom Trgu

i prodajemo svu robu uz tvorničke cijene i to: **Intime** od 18 Din. pa na više. **Zefire** za košulje. **Kambrike** od Din. 5. **Englesko, češko i domaće** platno u svim širinama od Din. 5 pa na više. **Ručnika** u svim veličinama i bojama.

Nevjerovatno jeftino!

Dođite u Split isplatiće Vam se put.

CRVENKOVIĆ I MANOJLOVIĆ — SPLIT, NARODNI TRG, UGAO.

Predavanje g. Dr. Huga Verka o ideologiji Sokola Kraljevine Jugoslavije

(svršetak)

Na devet godina ranije, 1835 godine, prvi ministar austrijskog cara Ferdinanda I. knez Meternih, najrevnosniji protivnik italijanskih patriotskih težnji, izbacio je čuvenu frazu: *da je Italija samo jedan geografski pojam!* Na niti trideset godina kasnije Italija je bila politički i nacionalni pojam, jedinstvena država, stvorena ljubavlju svojih sinova i državničkom veštinom najvećega neimara oslobođenja i ujedinjenja Italije grofa Kamila Benzo di Kavur! Na svojoj smrtnoj postelji, na dan svoje smrti, nakon posete Viktora Emanuela II, prvoga kralja nove Italije, reče svojoj okolini: „Italija je bez malo stvorena. Nema više Lombardeza, nema više Piemonteza, ni Romanjola, ni Toskanca, mi smo svi Italijani. Ali ima još Napolitanaca. Puno ima korupcije u njihovoj zemlji. Nije njihova krivica... treba ih uzgojiti... Mi smo puno stvorili, stvorili smo Italiju. Si l' Italija é la cosa va..."

Lord Palmerston, glava tadašnjeg engleskog parlamenta, govoreći o Kavuru rekao je: „Ime grofa Kavura živeće uvek i, da tako kažem, neokrnjeno u uspomeni, u zahvalnosti i u divljenju ljudskoga roda, doklegod bude bilo povesti, koja će spominjati dogodjaje".

Lord Rusel, odredi mu jedno od najuzvišenijih mesta u čovečanstvu a ser Robert Pilj objavi ga za najvećeg državnika, koji je ikada rukovodio sudbinom ma koga naroda na putu ka slobodi.

I, ma da je povest učiteljica žlvota i ma da se Kavurovo delo svakoga dana pojavljuje u sve jasnijoj svetlosti, i, ma da pred nama stoji celi razvitak nemačkog ujedinjenja, čija se je zadnja etapa — etapa prelaza složene Nemačke države u jedinstvenu državu — ipak smo ovo dana mogli čuti iz usta lica, koje se i još uvek nalazi na čelu jednog našeg najvišeg naučnog zavoda, da je misao narodnog jedinstva besmislica i utopija!

Misao narodnog jedinstva nije ni kod nas pristupačna svakome. Tek mali broj odabranih duhova žudi za njom u času stvaranja jednoga naroda. Tek kasnije ona postaje općom težnjom. To nas uči povijest ujedinjenja svih naroda. Što je neka misao jednostavnija i jasnij , to si teže krči puteve, dok postane opštom svojinom. Povest kroči po nekim stalno odredjenim zakonima, koji se pouzdano neće menjati radi nas. Upamtimo: nije lako biti Jugosloveninom. Jugoslovenstvo jest zadnja reč u pretapanju tri — a moguće i četiri — narodnosnih individualnosti, njegovanih i podržavanih u trima ili četirima raznovrsnim sredinama, koje su podležale raznim inorodnim utjecajima. Mi, koji se smatramo i jesmo Jugosloveni, mi smo 1 decembra 1918 presli sav onaj pensum rada, delanja, sukoba i sitnijih poroka, koji se imanentnom silom još uvek opiru našem konačnom duhovnom ujedinjenju. Mi smo sretno učinili onaj „saltus" (skok) za kojega se tvrdi da ga priroda ne poznaje. Naša se Nova Otadžbina n je rodila iz neke postepene prirodne evolucije, koja ne poznaje taj „Saltus" nego iz krvave revolucije koja je išla od 1912 do 1918 a koja se u svojim krajnim ciljevima baš i sastoji iz toga, evoluciji, prirodi, nepoznatog „saltusa". Bilo je vrlo malo tih ljudi ovamo kod nas u „Trojednoj Kraljevini", a isto tako i u našem Piemontu. Jer je taj „saltus" bio usloviljen zaboravi i pregaranju tolikih i lepih, i sjajnih, i junačkih tradicija, tako da je u koječemu lič io pregaranju samoga sebe vlastitoga ja. I baš zato što je taj skok bio usloviljen tolikom pregaranju, koje je moglo da bude samo posledak jakih etičkih i estetskih osebina kod onih koji su bili i podobni i voljni da ga izvrše, bilo ih je malo na broju, a i ti su bili potisnuti, u času, kada su se zle strane naše rase sva tri plemena pojavile orkanskom snagom, i dale za svoga eksponenta Punišu Račića. Što su mogli pojedinci da u tom sveopćem metežu učine, nego da se sklone pred olujom, koja je trebala da dodje, koja je došla i koja je velikim šestojanuarskim Manifestom bar donekle očistila vazduh i potisla barem najokorelije svesne i nesvesne neimare prošlih vremena!

A i danas smo još daleko da postignemo konačni cilj naroda koji postaje, radi kojega smo cilja ispisali možda najlepše stranice našega razvoja u historiji To nas ne sme smesti. Pogotovu ne one, koji se punim pravom prozvaše Novim Naraštajem. Jer ovi ne samo da mogu biti nego i moraju biti doista Novi Naraštaj u punom smislu te reči! Uzalud je od ranijih naraštaja očekivati konačno duhovno ujedinjenje Jugoslovenske Nacije, jer su oni i previše opterećeni bremenom prošlosti. Proces duhovnog Ujedinjenja treba da povede Novi Naraštaj i naraštaji onih, koji će za njim doći. Stari naraštaji izvršiće svoju dužnost prema Otadžbini, ne budu li prečili mirni razvoj Novog Naraštaja i ne budu li svojim radom ili neradom silili Mlade, da se ogledaju za putevima nedavno minulog ropstva i nacionalne maloletnosti!

Kasno smo došli na svetsku pozornicu kao politički slobodan narod i mnogi gledaju na nas prekim okom. Radi nam se o glavi, pak treba da put k svome duhovnom ujedinjenju, koje će biti naše najjače uporište u očuvanju I izgradjivanju jugoslovenskog narodnog mentaliteta, koji su put drugi, sretniji narodi već ranije prevalili u toku mnogo desetaka godina, prevalimo što brže, kako nas nova svetska katastrofa, koja je na pomolu, ne bi nepripravne zatekla. Kao mladi narod, koji kao takav tek nastaje, treba da uvek imamo pred očima vrhovne interese celine i da ovima podredimo sve, što bi nas moglo prečiti u procesu stapanja u jednu narodnu celinu.

Nisu zidine odbrana gradova i država nego ljudi, koji su u njima. Treba dati ljude, koji će stvoriti najnoviju jugoslavensku povesl. N je to igra pisali povest vlastitog Naroda u slobodnoj državi Težak je zadatak, a još teža odgovornost. Danas, nakon Oslobodjenja i Ujedinjenja, treba da se borimo protiv svega onoga, što bi moglo da dejstvo toga najvećeg dobra oslabi. Mi stariji, opterećeni nasledjem prošlosti, treba da upremo sve sile, da Slobodu i Ujedinjenje sačuvamo netaknute dok ne stigu mladji, da novom ideologijom ljubavi i snošljivosti, *sokolskom* ideologijom, prime nasledje od nas. Svi treba da damo ono, što najbolje u sebi imamo u narodnu zajednicu. Treba da damo, a ne da uzimamo! Svi od najstarijeg do najmladjega, braća i sestre, jer su preteški zadaci koje rešavamo. Rešavajući te zadatke ispisujemo još nenapisane stranice povesti naše Otadžbine. Kako ih budemo pisali, takove će i ostati. Mi smo svi, i svaki pojedini od nas, skupa i odvojeno, neimari te povesti i zato leži na nama teška odgovornost. Drugih neimara nema, a ukoliko ih ima razgradjuju ili kušaju razgradjivati ono, što mi gradimo. Graditi a ne rušiti, ljubiti a ne mrziti, spajati a ne razdvajati! Eto programa dostojna najboljih i najdostojnijih sinova Otadžbine!

Prvi decembra 1918 godine nametnuo je svima nama krupnu, veliku odgovornost. Nije dosta steći kuću, treba ju i očuvati. Niko drugi nije za to pozvan nego mi svi kao pojedinci i kao celina. Pozvani smo a zato i odgovorni pred nama samima, pred našim savremenicima, pred onima, koji dolaze i pred onima, koji će doći. Budući jugoslovenski povesničar, budući jugoslovenski sociolog, a ti se već pomalaju, izreći će sud o tome, ukoliko smo kao prvo pokoljenje jugoslovensko, bili svesni te svoje krupne odgovornosti. Oni će kazati, da li smo gradili ili razgradjivali, da li smo ubešavali svoje dobro hrvatstvo, svoje dobro srpstvo i svoje dobro slovenstvo prema interesima jugoslovenske državne celine ili pak ove interese podredjivali interesima plemenske podvojenosti, neopravdanog individualizma i lične gramzivosti.

Oni će izreći što je potaklo Vladaoca da 6 januara 1929 izda Manifest čvršći od mjedi i da u svoje uzvišene ruke uzme i visoko podigne jugoslovenski stijeg i podanj pozove sve Jugoslovene dobre volje, u prvom redu nas Sokole, da rečju i delom, voljom i ljubavi, predano i postojano pristupimo stvaranju jugoslovenske nacije. Pokazalo se je, da je unatoč pretskazivanju zlogukih proroka, jugoslovenska misao daleko jača od onoga, što se je držalo u času sukoba plemenskih interesa. Dokazalo se je, da je ta misao trebala samo nekoga, koji da ju organizuje, pa da se pokaže u punoj svojoj snazi. Netom se je ona bila pojavila u svojoj privlačivoj lepoti i veličini, razbežale su se i nestale su sve one javne i skrovite centrifugalne, razarajuće sile, oličene u političko—stranačkim grupacijama raznoga imena i programa, koje su se sve slagale u zastiranju vidika oko jugoslovenske misli. Nestalo ih je pred uskrišenom misli Jugoslovenstva isto onako, kao što je nestalo Podunavske Monarhije pred idejom samoopredelenja naroda. Jer misao, koja nalazi svoj koren u srcima ljudi, integrirajuća misao vodilja jednoga naroda, krči sama sebi puteve svojom imanentnom snagom, da u datom času provali neodoljivom snagom elementarne pojave.

Ali danas, hvala nadasve mudroj odluci nepreležaljenoga Kralja Državnika, kojega je sama Providnost bila poslala narodu jugoslovenskom, gledamo prvi decembra kroz prizmu 6 januara 1929, 3 oktobra 1929 i 6 septembra 1930, kroz prizmu jugoslovenske misli.

Treba ovu još livelisati, treba izjednačiti razlike koje nas diferensiraju u idejnom pogledu. Sokolstvo kraljevine Jugoslavije u prvome je redu pozvano, da tome izjednačavanju bitno doprinese te da ga uvelike uskori.

Treba ukloniti sve ono što idejno i stvarno ima sitnoga u tradicijama tri plemena, u prvome redu onemogućiti sve ono, što nalazi svoju snagu i razlog svome opstanku u širenju i množenju sitnica podobnih da diferenciraju jugoslovenske neofite. Ovo je rakrana, koju treba neumoljivom postojanošću i bez obzira lečiti. Treba na tome putu izdržati sve dok se od vas ne uzgoji nova generacija Jugoslovena, koja će nad dezintegrirajuće sitnice jedne doduše časne i ponosne, ali danas već preživele prošlosti, znati izdići integrirajući pojam jedne velike nerazdeljive Otadžbine i koja će znati i hteti zameniti rad oko sitnih problema tri plemena i tri narečja sa radom oko krupnih problema jedne jedinstvene nacije i jednog jedinstvenog jezika, jedinstvenog u pismu i u azbuci.

Tek tada će se moći ispuniti u celoj svojoj uzvišenoj lepoti sokolski cilj: od Jugoslovenstva k Slovenstvu, a od ovoga k Čovečanstvu. Tek onda će jugoslovenski Sokol da u najsnažnijem poletu dosegne visine, gde iščezavaju sitni plemenski vidokruzi.

U radu oko postizavanja ovih najplemenitijih ciljeva, Sokolstvo ima vidni udeo.

Sokolstvu je Providnost dodelila zadaću, da kao efikasni činilac odbrane narodnih tekovina u dvadesetom veku bitno doprinese zdravom razvitku i napretku Otadžbine. Ne mora to biti u krvavoj borbi, ali mora da bude u svim prilikama javnoga i privatnog života. Treba da svako iz sebe izdela čitavoga čoveka, civem jugoslavicum, u svim položajima javnoga i privatnog života, uzgojena sokolskoj ideologiji bratstva i ljubavi.

A oni najmladi, koje je poštedelo netom minulo političko ropstvo, i koji su se od veće česti rodili u slobodnoj Otadžbini, njih je poštedela i najgrublja faza stranačke borbe u jedva stečenoj Slobodi. Oni su sretni, jer mogu biti čisti od aveti i poroka prošlosti. Oni su oni, koji će ovu našu lepu Domovinu u dogledno vreme voditi. I do njih će dopirati sirenski glasovi svakovrsne prirode, od stranačkog regionalizma do utopije bez Boga i Otadžbine, koji stavljaju u izgled mogućnost provodenja samoživog života, bez vere i bez dužnosti. Neka budu jaki prema tim glasovima, koji sobom donose haos i neka se sete, da mi Jugosloveni imamo pravo na život, ako ne drugo a ono zato, što smo kao Narod tek od jučer. Mi imamo svoj, jugoslovenski, put kojim trebamo da idemo; mi imamo svoje, jugoslovenske, potrebe, koje treba da pokrijemo; svoje ideale, koje treba da postignemo. Mi svi skupa: Srbi, Hrvati i Slovenci; katolici i pravoslavni, muslimani i pripadnici drugih vera i veroispovesti; oni koji se drže latinskih i oni koji rabe ćirilska pismena, svi skupa treba da upremo i da radimo i da savršeno ispunjujući svoje dužnosti prema Kralju i Otadžbini opravdamo pravo na slobodu. Jugoslovenstvo i nije drugo nego integracija svih naših povesti i tradicija, svih naših oblika, svih naših stremljenja, svega našeg rada, hrvatskog, srpskog i slovenačkog. Ono je tu da sve nas prigrli i da nas ujedinjenje povede:

„Na bolje berbe i na žetve slavnije!".

„Sokoli, od kolevke do groba dužni ste služiti samo Jugoslaviji i jugoslovenskoj ideji. Njene su vaše misice i vaša srca. Njene moraju biti i sve vaše radosti, i ideali, sve vaše težnje i sva vaša pregnuća.

To traže od vas vaše sokolske tradicije; to je amanet za vas od onih koji živote svoje dadoše za Jugoslaviju našu Otadžbinu!...

To vam je poruka našeg velikog Kralja Ujedinitelja!

Zdravo!

Šef policije u Berlinu naredio je, radi pretstojećih olimpijskih igara, jedinstvenu uniformu za sve šofere taxia.

Bankovne knjižice kupujem, svaku količinu staro zlato, srebro, brilјante, plaćam odmah.
„NAKIT" - SPLIT Krešimirova 3, Telef. 6-51 7—2

„ILS" INDUSTRIJA LIJEŠA TVORNICA SANDUKA - SIBENIK
Skladište svakovrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef br. 30.

Prodajem jaja Zlatnih i Srebrnih Fazana. Đenko Delin. Sibenik.

Oglas licitacije

Kod banovinske bolnice u Šibeniku održaće se dana 4 maja 1936 u 11 sati prije podne, treća ofertalna licitacija za nabavku kruha, mlijeka i ostalih živežnih namirnica za vrijeme od 15 maja do 30 septembra 1936. Istoga dana i u isti sat održaće se treća ofertalna licitacija za nabavku peradi, kokošjih jaja, voća i povrća, a za vrijeme od 15 maja do 30 juna t. g.

Za polanje obaviješti mogu zainanici da se obrate ekonomatu bolnice za uredovnih satova.

Upravnik bolnice: Dr. MACHIEDO.

Zašto?

„Izrabljivanje državnog aparata"

Kotorski list „Glas Boke" donio je u svom posljednjem broju članak pod naslovom „Radnici ili nojamnici." Splitskom opozicionom listu „Novo Doba" ovaj se je članak toliko dopao, da ga je prenio u cjelini. U članku se u glavnom kaže:

„...Svi smo mi bili svjedoci krajnjeg izrabljivanja državnog aparata u lične svrhe. Krilatice „državotvoran", „antidržavni", „državni interes" itd. sipane su u javnost na pregršti, i stvorilo se jedno opće mnijenje da državni ili samoupravni službenik ne smije i ne može da ima svoga „ja", nego da je plaćeni sluga onih na vlasti. U pravom smislu riječi, od državnog organa napravilo se jednog najamnika koji je, iz straha da ne bude najkraćim procesom bačen na ulicu bez kore potrebitog hljeba, morao da nisko služi jednoj politici protiv koje se u duši bunio, a koju je morao u javnosti ne samo da na svaki način podupire nego i da je brani protiv svoje savjesti. Brojni premje štaji državnih službenika, koji su slijedili iz političkih razloga, a na ogromnu štetu državne kase, postali su stalni „memento" za svakoga ko je plaćen da služi državu, da mora da bude najponizniji sluga režimu. I često puta, državni namještenik morao je da strahuje ne samo od istaknutih eksponenata iedne očite nenarodne politike, nego i da strepi od osvete raznih agitatora i bezdušnih političkih satelita po palankama.

Bez pretjerivanja rečeno, državni ili samoupravni organi bili su toliko uništeni i iskorišćeni u svrhe lične politike, da je u širokim narodnim masama svaki činovnik smatran modernim robom koji ne smije da se buni ni onda kad mu je kao dan jasno da služi nečemu što je u potpunom sukobu sa interesima države i naroda. Od državnog i samoupravnog službenika, koji treba da bude plaćen za poštен i savjestan rad u službi državi i narodu, napravilo se običnog najamnika za provođenje lične politike i postizavanje lične koristi.

Država treba časne, marljive i savjesne radnike. Njeni organi ne mogu da budu časni pretstavnici državnog prestiža, ako, u prvom redu, nisu slobodni građani. Oni ne mogu da budu ni marni saradnici u urednom funkcionisanju državnog aparata, ako su svjesni da im se nameće protuzakonit i protunarodni rad. Oni, naposljetku neće nikada biti korisni činioci u normalnom toku državnog života, ako su tretirani kao ponižení sluge.

Uvriježilo se veliko zlo, da se ličnosti na vlasti identifikuju s državom, i to treba likvidirati. Stvoreno je mnijenje da bunt protiv politike ličnosti znači bunt protiv države, i sa time treba već jednom svršiti. Treba otvoreno i jasno lučiti, i tu razliku širokim masama predočiti: država je jedno a režim drugo. A državni organi moraju to i da budu u potpunom smislu riječi. Službenici moraju biti pristojno i zasloženo nagrađeni radnici države, a ne uništeni i bespravni najamnici ličnosti. To je jedno bolno naše pitanje. To je teška rana koju prijekim lijekom treba vidati. Od državnih i samoupravnih službenika treba stvoriti slobodne građane i savjesne radnike, a likvidirati lično najamništvo. Koga država plaća, taj mora da služi samo državi."

Zgražanje nad konstatacijama iznesenim u ovom članku nije ni iskreno ni lojalno. Ovu našu tvrdnju najevidentnije potvrđuje zaključak na koncu samoga članka: **„Koga država plaća, taj mora da služi samo državi."**

Pitamo mi sad gospodina članopisca, tko pretstavlja državu? Je su li ustav i zakoni temelji na kojima počiva država? Tko je više pozvan da ustav i zakone poštuje nego li onaj koji ima zaduću i dužnost da ih provodi? Tko je u prvom redu dužan da vrši i poštuje zapovijedi Vladareve, koji je prvi pretstavnik države? Je li čuvanje narodnog jedinstva, po ustavu, zakonima i vladarevoj zapovjedi, vrhovni zakon za svakoga? Što je pak počinio onaj golemi broj državnih službenika i katoličkig svećenika — koji su državni plaćenici — kad je glasovao za listu, koja ne priznaje narodno jedinstvo? Jesu li i oni plaćeni sluge onih na vlasti i jesu li oni obični najamnici za provođenje lične politike i postizavanje lične koristi? Pitamo na koncu g. članopisca i splitsko „Novo Doba", nije li baš ovo **ono jedno bolno naše pitanje, ona naša teška rana koju prijekim lijekom treba vidati.**

PREGLED DOMAĆE ŠTAMPE

„Za politički preporođaj"

„Jugoslovensko selo", koje izlazi u Leskovcu, ovako završava svoj uvodnik pod gornjim naslovom:

„Naš se politički život mora preporoditi u duhu današnjih životnih interesa. Iz partijskog shvatanja i političkoga rada moraju se izlučiti narodne svetinje. One se ne mogu u političke ciljeve upotrebljavati niti u partizanstvu zloupotrebljavati.

Za nas su narodne svetinje:

1) Monarhijski oblik Vladavine sa dinastijom Karađorđevića;
2) državna celina;
3) narodno jedinstvo;
4) lična sloboda svakoga građanina; i
5) neprikosnovenost privatne svojine.

Tih pet narodnih svetinja pripadaju svakome građaninu u Jugoslaviji. On je dužan da ih poštuje i od zla brani.

Nema prava niko da ih prisvaja i skida sa visokoga mesta gde su i spušta u vrtlog svakodnevnog života. — Nema niko prava da se gradira u ljubavi prema njima. To nam je svima podjednako predato i kao pravo i kao dužnost.

Ostali poslovi u državnoj upravi su predmet politike. Tu političari imaju i svojih prava. Na tome polju neka polažu ispite i neka plasiraju svoje iskustvo i znanje.

Iz politike se mora izbaciti nemoral i nepoštenje. Današnje potrebe zahtevaju u tome smislu lične kvalifikacije od svakoga ko želi da se politikom bavi i da kroz politiku vodi narodne poslove.

Narod neće zbuniti ni zavesti nikakve priče starih političara i njihovih štabova o nekoj njihovoj dobronamernosti i sposobnosti.

Narod hoće politički preporođaj u duhu današnjih potreba. Hoće nove, poštene i politički ispravne a patriotska je dužnost da mu se to ne ometa."

Za obnovu likvidnosti novčanih zavoda

Ljubljanski list „Domoljub" donosi pod naslovom *„Novčano zadrugarstvo će oživjeti"* članak, koji zaključuje slijedećim najavljivanjem obnove likvidnosti naših novčanih zavoda: „Kada je za vrijeme Uskrsa ministar predsjednik dr Milan Stojadinović bio na Bledu, *bilo je na dnevnom redu savjetovanja također i pitanje likvidnosti naših domaćih novčanih zavoda.* Tada su pale velike odluke i mirne duše se možemo nadati, da neće ostati samo na papiru." Vijesti o ovim savjetovanjima se potvrđuju, ali s time, da će tek ovog tjedna početi u Beogradu konkretni razgovori o tome, kako bi se mogla uspostaviti likvidnost naših novčanih zavoda.

Likvidnost naših novčanih zavoda je preduslov za oživljenje privrednog života i za uklanjanje privredne krize. Tko uspostavi likvidnost novčanih zavoda, taj bi stekao trajne zasluge za našu privredu. I uprkos radi toga, što je ovo pitanje od tolike važnosti, teško je vjerovati, da će ova lijepa nastojanja biti okrunjena uspjehom. Osim toga nismo krivi, što smo skeptični kada se radi o obećavanjima, jer smo do sada imali o tome gorka iskustva.

Tom prilikom moramo ponovno naglasiti i upozoriti da su naši privredni krugovi već toliko puta bili razočarani izvjesnim odlukama da ne bi mogli podnijeti više novo razočaranje, pa bi izgubili svaku vjeru, kada sadašnja obećanja ne bi bila realizovana.

Ljubljanski „Trgovski list" piše, da očekuje u interesu države i naše cijele zajednice, da će se ovaj puta održati data obećanja i omogućiti likvidnost novčanih zavoda. Tom prilikom isti list upozoruje, da je do nelikvidnosti većine, a naročito slovenskih novčanih zavoda došlo ne njihovom krivicom, nego krivicom bivših odlučujućih krugova u Beogradu, koji nisu htjeli poslušati opomene i upozorenja privrednih krugova. S omogućenjem likvidnosti novčanih zavoda popravila bi se grješka odlučujućih krugova i nepravda koja je učinjena našim novčanim zavodima. Stoga moramo naglasiti, veli „Trgovski list", da zahtjevamo, da se našim novčanim zavodima opet omogući normalno poslovanje, pa se nadamo da obećanja dana našoj privredi neće i ovaj put ostati na papiru.

(Jugosl. Lloyd)

„Novo Doba" protivnik narodnoga jedinstva

U broju od subote „N. D." donijelo je odulji članak, povodom predavanja g. D. Ljotića u Splitu, s ovim završetkom:

„Hrvati su ušli u ovu državu svojom slobodnom voljom, kao jedna obilježena cjelina, koja je uspjela kroz vjekove u sklopu i jedne tuđinske države *da sačuva svoju nacionalnu individualnost.* I zato su Hrvati, isto kao što i Srbi, jedan faktor ove države, bez obzira bili oni zadrugari ili nezadrugari, radnici ili posjednici, trgovci ili industrijalci, seljaci ili građani.

I zato kod rješavanja Hrvatskog pitanja treba o svemu tome da se vodi računa, i da se na Hrvatsko pitanje gleda sa ovoga stanovišta. A kad ga se sa toga stanovišta i riješi, onda tek može da dođe uvaženi g. Ljotić sa svojim razlaganjima o jednoj ili drugoj vrsti država, i onda ćemo ga eventualno i sa političkim interesom da slušamo".

Parcam verbis, gratuita sunt.

Poruka Ljubi Davidoviću i Aci Stanojeviću

Čestiti starima Pavle Kara Radovanović ovako završava u „Kruševačkom Glasniku" svoju poruku lederima demokratske i radikalne stranke:

„Obrnite se oko sebe, dragi čika Ljubo i čika Aco, i dobro zagledajte ko vas okružava i ispitajte radi čega oni to čine. Kad dobro zagledate i još bolje prosudite ko vas opkoljava i radi čega, nemojte dopustiti da vas mladi, kao inat političari, uče šta da radite u političkoj borbi, već naučite vi njih, da ne rade ono što, na žalost, rade danas pod vašim okriljem. Nedopuštajte da vas vode vaši politički pijoni i lanferi u političke vrtloge i vratolomije već vodite ih dobrim i zdravim putevima, kojim idu svi svesni rodoljubi i kojim se stiže krajnjim ciljevima naše državne i nacionalne politike. Svi imenovani i neimenovani veliki pokojnici slali bi vam blagoslove sa nebeskih visina, kad bi išli putem trasiranim Manifestom Velikoga Kralja, kao što vam danas šalju prokletstvo, što vršite organizaciju negativnih elemenata, koji ne prikrivaju težnje da poruše sve ono što su Veliki Kralj sa velikim pokojnicima u Balkanskom i svetskom ratu stvorili.

Promislite o svemu, dragi čika Ljubo i čika Aco, pa se trgnite dok još nije dockan. Mesto što ste pošli pogrešnim i krivim putem pođite pravim i zdravim putem, kojim naša nacija ide na čelu sa Karađorđevima. Kroz ceo svoj tako dugi život, dragi čika Ljubo i čika Aco radili ste dobro, pošteno i rodoljubivo, jer si ti, čika Aco, imao s tobom Pašića, Protića, Paču i čitave hiljade radikalnih velikana. A ti opet, čika Ljubo, imao si s tobom Milorada Draškovića, Ljubu Stojanovića, Skerlića i čitavu legiju srpskih rodoljubivih samostalaca. Za života tih vaših i naših i uopšte narodnih velikana, vi čika Ljubo i čika Aco, niste mogli biti ono što ste danas, a još manje ste mogli i smeli da radite ono što radite sad. Niti ste mogli niti smeli s đavolom tikve da sadite, kao što ih sad sadite.

Naslovno nisam veliki kao što ste vi, dragi čika Ljubo i čika Aco, ali sam po godinama stariji od vas i sa više iskustva, te nije neskromno što sam vam uputio ove savete. Okanite se štetnoga i politički inadijskog rada i posvetite poslijednje dane svojega dugoga i teškoga života u radu za opšte dobro Kralja, Naroda i Otadžbine, kao što to radimo mi, okupljeni u opštu narodnu zajednicu. Okupimo se svi složno i snažno oko Doma Karađorđevića i svojim mudrim, rodoljubnim i odlučnim radom pomognimo Mu, da sredi i uredi ovu našu veliku Jugoslaviju, te da u njoj svaki njen stanovnik bude srećan i zadovoljan.

Braći bratski rekoh i izvrših svoju dužnost i kao stari novinar i kao stari politički radnik, koji svoja shvatanja ne tutulji i ne mumulji, već ih otvoreno javno ističe spreman da za njihovo ostvarenje podnese svaku moguću žrtvu.

Za 30 Dinara dobivate kod uprave Tribune Sibenik 10 kg. dobrog novinskog papira za omotavanje.

Podmirite pretplatu!

Predavanje dr. K. Atanasijević

U utorak 28 ov. mj. je dr. Ksenija Atanasijević održala svoje predavanje „Stoički moral". Ova je ugledna naučnica ujedno saradnica svih socijalnih ustanova u našoj zemlji, pa se je spremno odazvala pozivu Ženske Zadruge da u našem gradu održi predavanje. G-đa dr. Atanasijević je poznata svim intelektualnim krugovima, pa je i naša inteligencija pohrlila da čuje ovu eminentnu konferensijerku. Velika je dvorana Sokolskog doma bila dupkom puna odlične publike koja je koncentrisano i živim interesom pratila tok predavanja. Predavačicu je pretstavila naša poznata književnica gđa Milica Kostić Selem, koja je našoj publici poznata po svojim pjesmama. Dr. Atanasijević je uglavnom rekla:

Dešava se katkad da i doba dekadencije pruži kakovu drágocjenost, pri je no što se sasvim ugasi. Takav je slučaj s posljednjim sisternima grčke filozofije, koji su dali potsticaja da se u rimskom carstvu stvori pretežno praktična mudrost o svijetu, u čijoj oblasti stoicizám zauzima naročito vidno mjesto.

Osnivač stoičkog pravca, koji se širio čitavih pet vjekova, bio je Zenon iz Vitiona; on je, oko 3000 g. prije Krista, počeo da drži predavanja iz filozofije u jednoj staroj atenskoj galeriji. — Spoljna istorija stoicizma se dijeli na stariju, srednju i noviju stou. Iz starije je proizišao Kleant, koji je ostavio čuveni stav što ga citira apostol Pavao: „U Bogu živimo, postojimo i jesmo". Pretstavnici srednje stoe su zaslužni što se taj pravac znatno raširio. Nova je stoa dala velike moraliste Seneku, Epikteta i Marka Aurelija.

Stoička se filozofija dijeli na logiku, fiziku i etiku; ova posljednja je najvažnija. U logici stoičari postavljaju kriterium istine: istinita je ona pretstava koja se s potpunom evidentnošću nameće duhu. U fizici stoičari uče panteizam, izjednačenje Boga s prirodom, i apsolutnu predodređenost svih događaja.

Etika stoičara je eudajmonizam, učenje o sreći. Cilj života je sreća, a do nje će se doći kad se ostvari život shodan prirodi. Živjeti shodno prirodi je živjeti shodno razumu.

Svi su ljudi djelovi jedne iste vaseljene; u svima njima se nalazi dio božanstva. Otuda su svi ljudi u suštini jednaki, i otuda stoičari propovijedaju izrazit altruizam i saosjećanje prema svim bližnjima. Zbog ovog posljednjeg je isticana sličnost između dokfrina izvjesnih stoičara i hrišćanstva. U vezi s ovim stoji i kozmopolitizam stoičara, koji prevazilazi sve razlike u narodnostima i pledira za jednu kozmičku republiku.

Saneka je učenje da se sreća dostiže, kad se pomoću vrline ostvari nepomućenost duše ili staraksija, saobrazio čovjekovima moćima. On nije suviše rigorozno tražio primjenu stoičkog principa da se sve nedaće života moraju podnijeti. U tom je on slobodoumniji od Epiktéta, koji imperativno zahtijeva od svakog čovjeka, obdarenog razumom, da podnese sva zla što ga snađu. Čuven je, u tom smislu, Epiktetov stav: *Podnesi i o dreci se.* Rimski car Marko Aurelije duboko poznaje sve čovjekove negativnosti i svu bijedu života; on je jedan od najdubljih pesimista što su ikad postojali. Vrlo je turoban njegov savjet: *Budite neosjetljivi, budite kao kamenje.*

Iako stoičari nisu uvijek vodili računa o stvarnim čovjekovim mogućnostima, iako je njihov moral suviše individualistički i zato nedovoljno socijalan, oni svojim eminentnim propisima altruizma, saosjećanja i mudračkog podnošenja onog što se ne da otkloniti, ostaju, za uvijek, veliki učitelji čovječanstva.

Nepravilnosti na prugama Jadroplova

Primamo od jednog našeg pretplatnika iz Rogoznice.

Pred nekoliko dana primio sam 22 kg. gume i platio za prevoz 3 sata vožnje Din 17.- pa se čudom pitam dali je to po naredjenju Direkcije Jadr. plov. ili pak samo po želji njihovih agenata? Molim ugl. uredništvo da ovo uvrsti u cij. listu, pa neka gg. agenti znaju da i seljaci razumu što se može a što je prekoviše!! B. Ž.

Muzičko veče u Katedrali Sv. Jakova

U subotu 2. V na večer izvodiće se po muškom zboru Splitskog pjevačkog društva „Zvonimir" čuveni oratorij B. Papandopula „Muká Isusova".

Za ovu priredbu u Šibeniku vlada veliki interes, dok sva domaća kritika najpovoljnije izrazila se o dosadašnjim uspjesima oratorija, pa smo uvjereni da će odaziv građanstva biti ogroman.

Uz muški zbor „Zvonimira" nastupaju i društveni solisti a dirigira autor g. Papandopulo.

Početak ove interesantne i rijetke priredbe javićemo u idućem broju.

Vjenčanje našeg ugl. prijatelja

G-đica Jozica Belamarić i g. Ante Tambača potpredsj. gradskog poglavarstva i predsj. Vinarske zadruge, vjenčali su se jučer u Vrpoljačkoj crkvi, gdje je stric veleč. kanonik Tambača uz prisustvo lijepog broja odličnih prijatelja mladenaca održao Sv. Misu i izvršio Sv. čin. Automobilima mladenci su dopraćeni do željezničke stanice otkle su otputovali za Bled.

DANAS NA OBLJETNICI POGIBLJA Zrinskog Frankopana mjesna gimnazija održava svečanu komemoraciju u Sokolskoj dvorani. Isto tako vrše i ostale škole.

GDJICA RAJNA GULIN vjenčala se 27-IV sa g. Buljanom trgovcem iz Sinja.

AKADEMIJA SOKOLA za proslavu obljetnice smrti Zrinjskog i Frankopana održaće se u nedjelju 3 maja.

ANTICA ud. BUZOLIĆ čestita starica i uzorna mati preminula je 26 o. mj. u Splitu.

Pokojnici laka crna zemlja a tesko ožalošćenoj obitelji naročito g. Dinku uprav. pošte i teleg. naše najiskrenije saučešće.

PROTA KONST. I. KRSTANOVIĆ, radi žalosti, ne će primati o svojoj Krsnoj Slavi: Sv. Đurđu, pa moli, da mu se ne upravlja ni čestitanja.

IZ POLICIJE

27. o. mj. prijavio se pretstojništvu policije g. Miro Ložić trg. da je u njegov dućan došao jedan čovjek sa nekom molbom da mu udjeli pripomoć te ga je tom prigodom skoro hipnotizirao.

Pretstojništvo je potražilo neznanca, te po opisu g. Ložića predvelo na ispitivanje Ljudevita Biočića trg. putnika bez namještenja koji je izjavio da je ostao bez posla i tražio pripomoć kod g. Ložića a da o nekoj hipnozi nije ni pomislio.

Pošto je svako prosjačenje kao i treženje pripomoći davno bilo zábranjeno, pretstojništvo gradske policije ovime ponovno upozorava da će se najstrože postupiti protiv svih onih l'ca koji nemaju pismeno posvjedočenje sa strane nadležnih vlasti bilo to za prosjačenja, tražnja pripomoći, prodaje lutrija itd.

PROTJERANE su u závičajne općine zbog nemorala Periš Marija Antina, Bazdarić Zorka i Kamber Marija dok dvije djevojke poslate su u bolnicu, jer su venerično zaražene.

Ovime pretstojništvo upozorava sve vlasnike lokala kao i privatnike da nesmiju primati u službu djevojke bez prethodnog zdravstvenog uvjerenja.

SPOR VUČEVICA - K. LUKŠIĆ

Pod gornjim naslovom u splitskom dnevniku „Novo Doba" od 15 aprila, dao je jedan ispravak gosp. Dr Rafo Ferri, splitski planinar, vrhu incidenta, koji se je desio 13 tek. mjeseca na bilu Kozjaka. Način, kojim je taj ispravak dan, nepriličan je i povodi nas na konstantaciju, da on nedolikuje jednom planinaru. Jedini, od gradskog svijeta, su naši planinari, koji često dolaze, za vrijeme svog planinarenja, u neki kontakt sa našim zagorskim svijetom, pa vjerujemo, da oni imaju oči ne samo za prirodne ljepote, već i za život, nevolje i zapuštenost u kojoj taj naš zagorski svijet živi. Pa, kad je tome tako, nerazumijemo kako je g. Ferri mogao, da u svom ispravku, za taj naš zagorski svijet upotrebi onako drastične izraze i okrsti ih kukavicama i prostacima. Ako se već u javnosti dava neki sud o nečemu i o nekome, potrebno je, da se pre toga ispitaju i uvaže stanovite okolnosti. Nije uvjek samo djelo od presudne važnosti, već i ambijenat, pa i motivi koji su tom djelu predhodili. Vjerujemo, da je uvaženi splitski planinar ono napisao u prvom naletu srdžbe nad pretrpljenom nezgodom, a da o drugim, ovdje nabačenim uzrocima, nije dospio da razmisli. Da se je to srećom zbilo, uvereni smo, da bi uvaženi gosp. doktor Ferri svoje prigovore radje uputio na adrese nekog svog kávanskog visavi a, a ne zapuštenom i već, do zla boga, izrabljivanom zagorskom seljaku. Jer zašto, baš u zagori, g. doktore, svi zakoni o prosvjeti, o podizanju i stvaranju čovjeka čovjekom uvjek ostaju na vrbi svirala!? — Vi znate, da je tome tako, pa eto i tu Vašu nezgodu ocjenjujete sa te strane, a naš zagorski čovjek nije ni kukavica, ni prostak, već jadan, neuk i zapušten.

Eto takav je ambijenat iz kog je izbio onaj incident 13tog ovog mjeseca, na bilu Kozjaka, a motive istome sad ćemo da navedemo.

Spor oko gaja zvanog Vučevica, izmedju sela K. Lukšića i graničnih sela opštine Lečevica, vuče se kroz decenije i đecenije. Na proplancima Kozjaka nije ovo prvi sukob. U analima te borbe i tog natezanja ima i mrtvih glava. Ova je borba u zadnje vrijeme potencirana baš zaslugom, — hoćete li vjerovati — pitomih gradskih ljudi, koji se svakog stanovitog broja godina, (za vrijeme izbora) odaju „planinarenju", pa od kuka do proplanka, po docima i goletima vršljajući, trube u rogove i zovu narod na okup. „Narode, — kažu tom prigodom ti pitomi gradjani — ti si okat i pametan, ti vidiš da je tvoj spas u našoj seljačkoj stranci. Pa, znaš, i ovaj gaj Vučevica, što oni *boduli* hoće, da ti ga, na pravdu Boga, otmu, bit će tvoj i Božji, samo glasuj snama." — A narod, ko narod. Kažu mu, da je on jedini gospodar i sve u državi, da nema vlasti iznad njega, pa se i zagrije. A kako i nebi, kad je šuma Vučevica tako velika, da je nemoš okom zavatiti i krije u sebi čitav život.

Nego, sad dodje i na djávola red, da i on umješa svoje prste i umješao ih je I *vlasi* i *boduli* glasovali za tu seljačku stranku, pa kud ćeš sad majčin sine, kome sad da se dodjeli Vučevica!? — Ona gradska pitoma gospoda zaboraviše svoja obećanja, pa mirno sjede po gradskim kavanama, prežimajući probudjelu svjest „hrvatskog naroda", da po proplancima i na bilu surog Kozjaka lije se krv i prašte karabine.

Treba li ovome nekog daljnjeg komentara!?

Naš zagorski čovjek nije ni kukavica, ni prostak, već jadan, neuk i zapušten. To se ispravi. S.

Donja Kštela 16 IV. 1936.

Iz Zemunika

Pošteni pucanj na „Katolika"

„Tko traži taj i nadje", kaže narodna poslovica, a meni je do toga da vratim „Zemuničaninu" iz „Katolika", ono što misli da je izgubio. Spomenuti gospodin crvena ovratnika u br. 17 „Katolika" od 26 aprila t. g. zastupa mišljenje da šibenskoj Tribuni ne miriše ni jedan članak „Katolika"; koliko je u tome istine, mi svi dobro znamo, kao i to da samo vrane za strvinom lete.

„Hrdja se zlatá ne hvata", klikće oduševljeno Zemuničani imajući u vidu svoje samaritanke „sestrice milosrdja" iz naše bolnice, à ja mu odgovaram isto tako u ekstazi: „hrdjá hrdju krije", pa nek tumači kako najbolje znade.

Navadjam samo toliko i radi svoje lične satisfakcije, jer vrlo dobro i u korenu poznajem te samaritanke, da bi svi njima povjereni tjelesni bjednici jako slabo prošli, kad im ne bi plazili za stopama i držali konop koji im je dobačen, a time nek bude istinski prošteno, jer su bogalji i sirote Sjeverodalmatinske, a utopljenik i slamke se hvata. Koliko ne o samaritanstva u sebi kriju znadu i zidovi naše bolnice — da ne govorimo i o savršenijim bićima koji u njoj obitavaju. Htio bih da prošle zime — duge noći — otvore svoja zjala i otkriju pozvanim faktorima one mnoge umiruće... koji na žalost više govoriti ne mogu, ali koji su, vjerujem, ostavili za sobom barem ukočeni pogled, koji će nekoga da probode u savjest. Gospodin „Zemuničanin" pokušava da skine sa sebe „krvljavost nacijonalizma", uzimajući u obranu riječ „Hrvat" u čemu će i uspjeti kod onih koji ga ne poznaju, no mnogi drugi kojima za nišanom nikada ne zalazi — načudit će se i zgrozit što i takovo ime poneki i svaki uzimaju u obranu onog što se braniti neda.

„Graničar" pak, iako „nije u stanju da čuva čast Božiju" (po shvatanju Zemuničanina-hrvata) znati će očuvati „granice svoje domovine".

GRANIČAR.

Zemunik, aprila 1936.

Dućan na prometnom položaju u glavnoj ulici iznajmljuje se sa potpunim namještajem. Obratiti se u redakciji.

